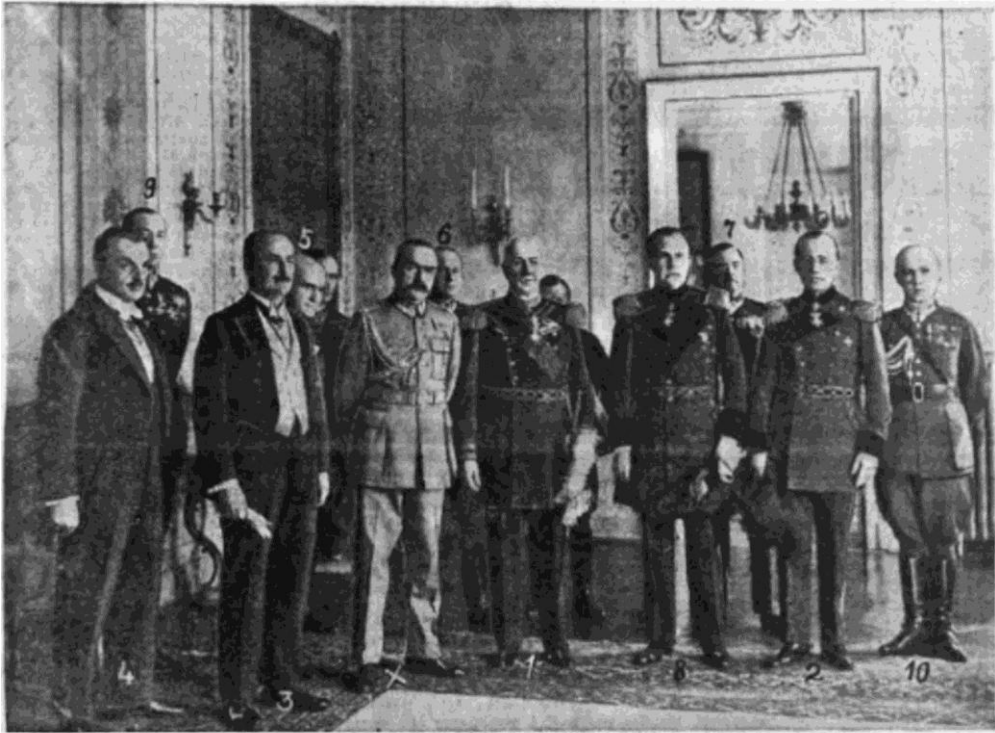

FOTOGRAFIA Z PODRZECKIEGO ARCHIWUM

W Dziale Zbiorów Specjalnych Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu znajduje się prywatne archiwum Stanisława Taczanowskiego z Podrzecha związane z jego działalnością w środowisku wielkopolskich kawalerów maltańskich (sygn. 2805). Zostało ono zauważone przez Tadeusza Wojciecha Langego, który poświęcił organizacji osobną monografię. Archiwum Taczanowskiego jest luźnym zbiorem jego prywatnej korespondencji i wycinków prasowych.

W niniejszym tekście zaprezentuję historię jednej fotografii z omawianego archiwum. Chodzi o zdjęcie prasowe przedstawiające uroczyste wręczenie 22 lutego 1930 roku w Warszawie odznaczenia maltańskiego marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. W uroczystości tej brał również udział Stanisław Taczanowski. Omawiane wydarzenie nie zostało szeroko odnotowane w kraju. Tylko nieliczne czasopisma opisały je jako ciekawostkę oraz umieściły na pierwszej stronie. Prasa socjalistyczna odnotowała, że także cesarz Wilhelm II Hohenzollern był honorowym członkiem tego arystokratycznego, maltańskiego bractwa („Gazeta Robotnicza” 1930, nr 45, s. 1).

Fotografia z warszawskiej uroczystości jest anonimowa. Jako wycinek prasowy nie została w żaden sposób opisana przez autora archiwum. Nie opatrzył jej komentarzem również Jarosław Sozański, drukując zdjęcie w swojej publikacji o kawalerach maltańskich (*Tajemnice Zakonu Maltańskiego*, Warszawa 1993, s. 141). Podobnie do sprawy podeszło Narodowe Archiwum Cyfrowe, nadając fotografii jedynie swoją sygnaturę z dopiskiem, że pochodzi ona z archiwum ilustracji Koncernu „Ilustrowanego Kuryera Codziennego” (NAC, sygn. 1-A-69).

Ag. Pol. „Światowida” na pl. król. „Alfa”.

Coegda w południe delegacja kawalerów maltańskich w składzie pp. Ar. Bulten-Czapkiego (1), Ar. Algierda Czarotoryskiego (2), Ar. Edwarda Myrwiskiego (3), admirała Zierkowskiego (4), Ar. Brony Stanisława (5) ppot Ar. Konstantego Białoskiego (6), pułkownika Prochowskiego (7) i Stanisława Tocznowskiego (8) i wyciążyła w lotwoszerze p. Norzostkowi Piłsudskiemu (x) Wielką Wstęgę Krzyża Maltańskiego. Na zdjęciu widoczni m. in.: ppłk. Beck (9), mjt. dypl. Prochowski (10).

Dziś specjalny dodatek „KURJER RADJOWY”.

Cena numeru
w Krakowie: **25 gr.**
na prowincji:

Nal. poczt. opl. rycz.

Wydanie: F

PRENUMERATA WYROS:
W Krakowie bez odroczenia 7...
W Krakowie z odroczeniem 7 00
Na prowincji 7 00
Zagranicą 11 00

**ILUSTROWANY
KURJER CODZIENNY**

Zakładnik od 17 marca 1919 Lary odnośnik od 1919 r. a nie do 1919 r.		Założyciel i Naczelny Redaktor: Marjan Dąbrowski Kraków, Wielopole L. 1.		Naczelny Redaktor pryncypium w sprawie i redakcji od 1919 r.
ODDZIAŁY:		WARSZAWA, Nowogrodzka 26, tel. 251 00 i 70 51. KATOWICE, Teatralna 6, tel. 23 76. PIENISZK, Św. Marianna 68, tel. 17 93.	LÓDŹ, Kępczaka 5, tel. admi. i redakcji 40 55. BÓWNE WIELKIE, 9-go Maja 105, tel. 271. KOSZÓW, ul. Piłsudskiego 42 (Wielopole), tel. 102 55.	KIELCE, Ścieżkiwka 46, tel. 345. NOWY SĄCZ, Jagiellońska 26, tel. 55. WILNO, Wileńska 26, tel. 14 00 i 010.

Rok XXI. Kraków, środa 26 lutego 1930. Nr. 52.

Wręczenie Marsz. Piłsudskiemu Wielkiej Wstęgi Krzyża Maltańskiego. PŁAMY!

Dziennik Białostocki

Wielki Krzyż Zakonu Kawalerów Maltańskich na piersiach Marszałka Piłsudskiego

Po uroczym wręczeniu insygnów przez delegację polskiej grupy kawalerów maltańskich w Belwederze. Na zdjęciu z lewej do prawej w pierwszym rzędzie: adm. Zwierkowski, hr. Mycielski, Marszałek Piłsudski, K. hr. Bniński, Bogdan hr. Hutten Czapski, Stanisław Taczanowski i Olgierd ks. Czartoryski.

Z omawianej uroczystości opublikowano jeszcze jedną fotografię. Wzbogacała ona opis zamkowej uroczystości kawalerów maltańskich zamieszczony w „Dzienniku Białostockim” (1930, s. 1). Zapewne była jednak wykonana przez fotografa Koncernu „Ilustrowanego Kuryera Codziennego”. Przywołali ją Juliusz Englert i Maciej Malinowski w książce *Zamek Królewski w czasach Drugiej Rzeczypospolitej* (Warszawa 1993). Niestety, zdjęcie nie jest najlepszej jakości. Znajdują się na niej – obok marszałka Piłsudskiego – Stanisław Taczanowski i prezydent Polski Ignacy Mościcki. W książce Englerta i Malinowskiego nie podano, że ta ostatnia fotografia była publikowana także w Narodowym Archiwum Cyfrowym (na podstawie archiwum ilustracji Koncernu „Ilustrowanego Kuryera Codziennego” – NAC, sygnatura 1-A-1355). Na zawsze już chyba natomiast pozostanie tajemnicą, dlaczego „Ilustrowany Kuryer Codzienny” w formie papierowej nie upublicznił zdjęcia z Ignacym Mościckim. Szerszą relację prasową z uroczystości w Warszawie na pierwszej stronie podał także „Dziennik Poznański” (1930, nr 46, s. 1).

Wspomniane archiwum Stanisława Taczanowskiego przez wiele lat przechowywane było w pałacu w Podrzeczu. Jego właściciel nie posiadał w swoich zbiorach fotografii z uroczystości z marszałkiem Józefem Piłsudskim i prezydentem Ignacym Mościckim. „Dziennik Białostocki” w tym przypadku w znaczący sposób uzupełnił pewną historyczną lukę.

KRZYŻ STAROŻYTNEGO ZAKONU RYCERSKIEGO na piersiach Prezydenta i Marszałka Polski

Kawalerowie maltańscy na Zamku
Po wręczeniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Wielkiego Krzyża rycerskiego zakonu kawalerów maltańskich. Stoją (od lewej do prawej) w pierwszym rzędzie: Stanisław Taczanowski, min. Zaleski, Bogdan Hoffman-Czapki, p. Prezydent Rzeczypospolitej, admirał Zwierkowski, hr. Myciński, hr. Breza, Ogiński, ks. Czartoryski i hr. Bołski.

Bibliografia

- Englert Juliusz, Malinowski Maciej, *Zamek Królewski w czasach Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1993.
- Lange Tadeusz Wojciech, *Kawalerowie maltańscy w międzywojennej Wielkopolsce*, „Kronika Wielkopolska” 2002, nr 4.
- Lange Tadeusz Wojciech, *Zakon Maltański w Drugiej Rzeczypospolitej 1919-1939*, Poznań 2000.
- Sozański Jarosław, *Tajemnice Zakonu Maltańskiego*, Warszawa 1993.